

2014 – חטיפת שלושת הנערים: העמדתו לדין של מפקד החוליה,

חוסאם קוואסמה

מאת: סרן יעלה צפלאוי, סנגורית צבאית במחוז המרכז, הסנגוריה הצבאית

ביום 12 ביוני 2014 מרואן קוואסמה ועאמר אבו עיישה, שני פעילים בארגון החמאס, חטפו בסמוך לאלון שבות שלושה נערים שהיו בדרכם הביתה ורצחו אותם; גיל-עד מיכאל שְׁעָר ז"ל, בן 16, תושב טלמון, יעקב נפתלי פרנקל ז"ל, בן 16, תושב נוף איילון ואיל יפרח ז"ל, בן 19, תושב אלעד (להלן: "הנערים"). לאחר חיפושים נרחבים לאיתור הנערים וחוטפיהם, ביום 23 בספטמבר 2014 נמצאו החוטפים במרתף נגרייה בחברון. לאחר שאלו סירבו להיכנע ופתחו באש כלפי כוחות צה"ל, לוחמי הימ"מ הגיבו באש והחוטפים נהרגו. ביום 11 ביולי 2014 נעצר חוסאם קוואסמה וביום 4 בספטמבר 2014 הוגש נגדו כתב אישום, בבית המשפט הצבאי ביהודה.

רקע עובדתי

תכנון החטיפה החל בחודש אפריל בשנת 2014 כאשר נפגש חוסאם עם מרואן קוואסמה (להלן: "מרואן") ואלו שוחחו על האסירים הכלואים ומרואן הביע רצון לשחררם באמצעות חטיפה של אזרח ישראלי ושימוש בו כקלף מיקוח לשחרור אסירים.

מרואן וחוסאם נפגשו עוד מספר פעמים בהם תכננו את פרטי החטיפה, הסכימו על גיוס אדם נוסף ועל רכישת כלי רכב בעלי לוחית זיהוי צהובה, האחד לחטיפה והשני למילוט. כמו כן, סיכמו על השמדת הרכבים בתום השימוש ומקומות המסתור בהם ישהו לאחר החטיפה.

חוסאם ומרואן נזקקו לכלי רכב וכלי נשק לביצוע החטיפה ולשם כך פנה חוסאם לאחיו, מוחמד קוואסמה, שעובד באגודת "אלנור" השייכת לארגון החמאס. דרכו השיגו כ-220 אלף ₪ למימון החטיפה.

באמצעות סכום זה, רכשו שני רכבים בעלי לוחית זיהוי צהובה וכלי נשק; שני רובים מסוג M-16, שני אקדחים ותחמושת תואמת. אלו כלי הנשק ששימשו לביצוע החטיפה ומאוחר יותר, לרצח שלושת הנערים.

חטיפת שלושת הנערים תוארה בכתב האישום של חוסאם באופן הבא:

"ביום 12/06/14, כפי שסיכמו הנאשם ומרואן, יצאו מרואן ושותפו עאמר ברכב יונדאי גנוב, הנושא לוחיות זיהוי צהובות שמספרן 30-151-30, לגוש עציון. השניים היו חמושים בנשקים שרכש הנאשם ותררו אחר טרפם.

בסמוך לשעה 22:30 הגיעו מרואן ועאמר לתחנת הסעות בסמוך לשוב "אלון שבות", שם הבחינו בשלושת הנערים איל יפרח, גיל-עד שער ויעקב נפתלי פרנקל זכרונם לברכה אשר היו בדרכם לביתם בסיום שבוע לימודים.

מרואן ועאמר אספו את שלושת הנערים לרכבם כשהם נוטעים בהם תקות שווא לפיה יביאום אל מחוז חפצם.

לאחר שעלו שלושת הנערים למושב האחורי של רכבם של מרואן ועאמר- שלף מרואן אקדח, כיוון אותו לעברם והבהיר להם כי הם חטופים ועליהם לשמור על השקט.

משסירבו הנערים להשלים עם מר גורלם וסירבו להישמע להוראות חוטפיהם- החליטו מרואן ועאמר להרוג את שלושת הנערים.

מרואן הורה לשלושה להוריד את ראשם.

או אז כיוונו מרואן ועאמר, שניהם, את קני האקדח שנשאו אל עבר שלושת הנערים והוציאו את שלושתם להורג ברצף יריות מדוייק אל פלג גופם העליון, בעודם ברכב.

איל, גיל-עד ונפתלי זכרונם לברכה, שלושה נערים בדמי ימיהם, נהרגו במקום".

במהלך החטיפה, התקשר גיל-עד למוקד 100 והודיע על חטיפתם. השיחה הוקלטה והיה ניתן לשמוע את החוטפים צועקים על שלושת הנערים להוריד את הראש, וברגע שלא שמעו לחוטפיהם, נשמעות היריות אשר הביאו למותם של שלושת הנערים.

[ניתן לשמוע את ההקלטה בסריקת הקוד המצורף]

החוטפים נסעו עם גופות הנערים עד לואדי חסכה, שם השליכו את הגופות והתפצלו. מרואן המשיך לביתו של חוסאם ואלו לקחו ציוד מתאים ונסעו לקבור את הנערים בחלקת אדמה השייכת לחוסאם באזור "ארנבה".

בהמשך, חוסאם סייע לחוטפים ונתן להם מפתח וגישה למקום מסתור וכן מזון ושתיה.

ההליך המשפטי

לאחר מעצרו של חוסאם ובמהלך חקירתו הודה חוסאם במוערבותו בחטיפת הנערים. הוא מסר את הפרטים אודות אירוע החטיפה החל מתכנון החטיפה, רכישת כלי הנשק וכלי רכב ועד לסיומו בה קברו את גופות הנערים.

במהלך החקירה של חוסאם ועד לסיום משפטו, התביעה הצבאית ביהודה ובפרט התובעים הצבאיים שטיפלו בתיק ופרקליט אזור יהודה ושומרון, ליוו את משפחות הנערים ועדכנו אותם בכל שלב ושלב מההליך.

כתב האישום נגד חוסאם הוגש ביום 04/09/2018 וההליכים בו לא ארכו זמן רב. חוסאם הודה בכתב האישום והצדדים טענו לעונש.

במהלך הטיעונים לעונש העיד אביו של נפתלי פרנקל ז"ל. בעדותו ניסה אבי פרנקל להסביר במילים את אשר עבר על המשפחות בתקופה הקשה הזו, ובעיקר בתקופה בה חיפשו את הנערים מבלי לדעת מה עלה בגורלם.

התובע בסיכומיו הדגיש את חומרת המעשה והאכזריות שבו, תוך שציין כי "הנאשם לא ראה בקורבנות בני אדם. שלושת הילדים נרצחו מאותה סיבה שנרצחו יהודים לאורך כל ההיסטוריה-משום שהיו יהודים". בדבר התובע הודגש, כי קשירת הקשר למעשה הטרור הייתה מכוונת לפגיעה דווקא ביהודים, וכי על אף שחוסאם קוואסמה הוא אב לילדים בעצמו, הוא אפשר להורי הקורבנות לחיות בחרדה איומה משך שמונה-עשר ימים שבהם חיפשו כוחות הביטחון אחר גופות הנערים.

בית המשפט הצבאי ביהודה הטיל על חוסאם שלושה מאסרי עולם מצטברים. בנוסף, הוטלו עליו פיצויים בסך 250,000 ₪ לכל אחת מהמשפחות.

נציין כי בהמשך הועמדו לדין אנשים נוספים בכך שסייעו לחוטפים והסתירו אותם.

חדשות מדיני ביטחוני

מפקד חוליית רוצחי הנערים, חוסאם קוואסמה, הורשע בשותפות ברצח ובחטיפה

קוואסמה הודה כי תכנן את החטיפה יחד עם מראון קוואסמה ועם עמאר אבו עישה ומימן את ביצועה על ידי העברת 200 אלף שקל מפעיל חמאס שגורש לרצועה במסגרת עסקת שליט

שמור 2 | עודכן ב: 18:25 | 16:39 31.12.2014 "הארץ"

דיווח עיתון "הארץ" בקשר לפסק הדין בפרשה, מיום 31 בדצמבר 2014

חשיבות הפרשה

זו הייתה פרשה שזעזעה את המדינה והובילה לגל מעצרים נרחב בחיפוש אחר הנערים ובסיכול פעולות ארגון החמאס באזור יהודה ושומרון

חטיפת שלושת הנערים הובילה למבצע "שובו אחים"; מבצע נרחב למציאתם של הנערים ומעצרים של החוטפים. במהלך המבצע נעצרו פעילים רבים של ארגון החמאס, וכוחות צה"ל הצליחו לפגוע בתשתיות ארגון החמאס באזור יהודה ושומרון. בעקבות המבצע נוצרה מתיחות רבה שהובילה לירי רקטות מאזור רצועת עזה כלפי אוכלוסייה אזרחית. ירי הרקטות התפתח למערכת "צוק איתן" שהחלה ביום 8 ביולי 2014.

מדוע בחרתי בנושא?

באותה התקופה בה נחטפו שלושת הנערים הייתי בתחילת שירותי הצבאי ושובצתי בפרקליטות אזור יהודה ושומרון, בתביעה למעצרים מנהליים. התובעים הצבאיים בתביעה למעצרים מנהליים ובתביעה הצבאית ביהודה עבדו לילות כימים, כחלק מהמערך המשפטי במבצע "שובו אחים". פרקליטות אזור יהודה ושומרון, היא במובנים רבים "הרגל המסיימת" של פעילות צה"ל באזור

יהודה ושומרון. הייתה לי הזכות לראות את התביעה הצבאית עובדת במרץ ובמקצועיות כדי להביא להעמדתם לדין של האחראים לחטיפה ולרצח הנורא, וכן לסייע במיגור תשתיות ארגון החמאס.

להרחבה בנושא, ראו את המקורות הבאים:

- שבתי בנדט, "רצח הנערים: שלושה מאסרי עולם נגזרו על מפקד החוליה", אתר עיתון "וואלה", 6 בינואר 2015: <https://news.walla.co.il/item/2817119>.